

СОКРАТОВА Людмила Геннадіївна,
*вчитель-методист китайської мови,
Київська гімназія східних мов №1,
заслужений вчитель України
(м. Київ, Україна)*

НАВЧАННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ГІМНАЗІЇ: ПРОБЛЕМА МОДЕЛЮВАННЯ ДИДАКТИЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ НУШ

На етапі реформування системи загальної середньої освіти, зокрема, іншомовної освіти в Україні, становлення НУШ, особливого значення набуває мовна підготовка особистості-носія культурно-мовних цінностей українського народу, засвоєння цінностей інших народів як умови успішної міжкультурної комунікації.

Навчання китайської мови учнів Київської гімназії східних мов №1 (з 1956 р.) на сучасному етапі направлене на досягнення здобувачами освіти комунікативної компетенції, в готовності до живого, невимушеного спілкування з носіями мови в типових ситуаціях соціокультурної сфери. Зрозуміло, що така мета вимагає суттєвого оновлення змісту іншомовної освіти на всіх рівнях - від відбору, організації і розподілу мовного і мовленнєвого матеріалу до прийомів його введення і роботи з ним, моделюючи дидактичні засоби іншомовної освіти (підручники, навчальні посібники, робочі зошити, збірники вправ тощо).

Вагомий внесок в обґрунтування теорії методології конструювання змісту шкільних підручників зробив український вчений В.Редько у монографії «Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика» (К., 2017) [4], у розробку компетентнісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі (2018-2020 рр.) [3; 5].

В.Г. Редько окреслив типові дидактичні та методичні вимоги до вправ/завдань під кутом зору сучасних підходів до навчання іншомовного спілкування учнів початкової школи [3, с. 60-62].

Навчально-методичний комплекс з китайської мови «Чарівна країна Китайської Мови» для 4 класу НУШ реалізує Концепцію підручника для шкіл із поглибленим навчанням китайської мови. Його створення зумовлене необхідністю пошуку нових інтенсивних шляхів і засобів мовної освіти України, що переходить на новий зміст, що, безумовно, потребує застосування нової сучасної методики. Таким чином, НМК репрезентує новостворюване покоління підручників для системи загальної середньої освіти в Україні.

Структура підручника з китайської мови для 4 класу чітка: визначено зміст і обсяг обов'язкових для засвоєння мовних знань, окреслено логіку й послідовність їх засвоєння учнями відповідно до вимог навчальної програми. Зміст викладеного матеріалу відповідає принципу науковості та доступності, зберігається загальна стратегія навчання - від усної мови до читання і письма.

При укладенні навчально-методичного комплексу з китайської мови ми спиралися на дослідження відомих українських вчених Н.Ф. Бориско і В.Г. Редько. Н.Ф. Бориско визначив такі функції підручника з іноземної мови: моделююча, навчаюча, керуюча, інформуюча, мотивуюча, індивідуалізуюча, коменсаторна, контролююча, організаційно-плануюча, адаптивно-оптимізуюча, діагностична. В.Г. Редько вказує на важливість підбору матеріалів змісту навчання спрямованих на забезпечення комунікативної компетенції учнів. Комунікативний підхід співвідноситься з питаннями розвитку в учнів умінь і навичок комунікативної поведінки, адекватної цілям спілкування і соціальному статусу комунікантів, а також з питаннями освіти, розвитку і виховання учнів. Пріоритетними засобами формування умінь у спілкуванні є комунікативні завдання (навчально-мовленнєві ситуації, рольові ігри тощо). Комунікативне спрямування процесу навчання іноземних мов у сучасному ЗНЗ має бути забезпечене певними умовами, які дають учням можливість не тільки виконувати заплановані завдання, а й сприяти розвитку в них індивідуальних якостей. Насамперед, це такі: активізувати пізнавальну діяльність з метою використання набутих знань на практиці й чіткого усвідомлення потреб, місця й об'єктів їх застосування; сприяти чіткій організації роботи в співпраці під час розв'язання різноманітних комунікативних проблем/ситуацій; забезпечувати можливість активного спілкування через різні засоби, зокрема мережу Інтернет, з однолітками із різних сфер зовнішнього соціуму (клас, школа, країна, зарубіжжя); забезпечувати вільний доступ до необхідної інформації з метою формування в учнів власної позиції, розвитку вміння її аргументовувати, різнобічно досліджувати; сприяти розвитку в учнів постійної потреби в удосконаленні їхніх інтелектуальних можливостей для набуття досвіду виконувати різноманітні завдання соціально-комунікативної важливості.

Навчально-методичний комплекс з китайської мови для 4 класу складається з підручника (175 сторінок) та робочого зошита (55 сторінок). Головною метою НМК є формування та розвиток навичок та умінь усного мовлення, аудіювання, читання та письма. Комунікативний підхід до навчання в даному комплексі є провідним і визначає як окремі методичні прийоми, так і організацію матеріалу в цілому. Навчальні матеріали Посібника та Зошита поділяються на 12 уроків та охоплюють наступні теми: "Транспорт", "Мій друг", "Шкільне приладдя", "Наша школа", "Улюблені заняття", "Мій друг захворів", "Наш клас", "Свята", „Мій робочий день“, „Моя кімната“, «їжа», «Літні канікули». Враховуємо вимоги Державного стандарту початкової освіти, забезпечує дотримання принципів особистісно зорієнтованого навчання, комунікативно-діяльнісного підходу, а також наступності й перспективності з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів 4-х класів.

Література

1. Ніколаєва С.Ю., Основи сучасної методики викладання іноземних мов: навчальний посібник. Київ: Ленвіт, 2008. 286 с.
2. Редько В. Засоби формування комунікативної компетентності у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика. Київ: Генеза, 2012. 222 с.
3. Дидактичні та методичні засади компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі: навчально-методичний посібник /за наук. ред. В.Г. Редька. Київ: КОНВІ ПРИНТ, 2020. 288 с.
4. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: Монографія. Київ: Педагогічна думка, 2017. 626 с.
5. Редько В. Організація компетентісно орієнтованого навчання іноземних мов у початковій школі: метод рек. Київ: КОНВІ ПРИНТ, 2019. 36 с.

6. Сократова Л.Г. Китайська мова. Підручник для 4 класу. Київ: КГСМ №1, 2020.
175 с.